

UMOWA

między Rzeczpospolitą Polską a Republiką Białoruś o wzajemnym popieraniu i ochronie inwestycji,
sporządzona w Warszawie dnia 24 kwietnia 1992 r.

W imieniu Rzeczypospolitej Polskiej

PREZYDENT RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

podaje do powszechnej wiadomości:

W dniu 24 kwietnia 1992 r. została sporządzona w Warszawie Umowa między Rzeczpospolitą Polską a Republiką Białoruś o wzajemnym popieraniu i ochronie inwestycji w następującym brzmieniu:

UMOWA

**między Rzeczpospolitą Polską i Republiką Białoruś
o wzajemnym popieraniu i ochronie inwestycji**

Rzeczpospolita Polska i Republika Białoruś, zwane dalej „Umawiającymi się Stronami”,

dążąc do rozwoju współpracy gospodarczej opartej na zasadach równości i wzajemnych korzyści,

mając na celu stworzenie i utrzymanie korzystnych warunków dla inwestorów jednej Umawiającej się Strony na terytorium drugiej Umawiającej się Strony,

uznając, że popieranie i wzajemna ochrona inwestycji Umawiających się Stron będzie przyczyniać się korzystnie do przepływu kapitałów, ożywienia przedsiębiorczości oraz rozwoju gospodarczego obydwu Umawiających się Stron,

uzgodniły, co następuje:

Artykuł 1

Definicje

W rozumieniu niniejszej umowy:

1. Określenie „inwestycja” oznacza wszelkie rodzaje środków finansowych i materialnych oraz wartości mająt-

kowych i praw własności intelektualnej zainwestowanych przez inwestorów jednej Umawiającej się Strony na działalność różnych obiektów na terytorium drugiej Umawiającej się Strony, których celem jest uzyskanie zysków, a w szczególności, lecz nie wyłącznie:

- ruchomości i nieruchomości, takie jak budynki i wyposażenie, oraz związane z nimi prawa majątkowe,
- środki pieniężne oraz prawa związane z akcjami, obligacjami i inne formy udziału w spółkach,
- roszczenia pieniężne lub roszczenia do innych aktywów i świadczeń mających wartość gospodarczą,
- prawa własności intelektualnej, takie jak na przykład technologia produkcji i know-how,
- prawa do prowadzenia działalności gospodarczej, w tym prawa do poszukiwania, badania, wydobywania i eksploatacji zasobów naturalnych, przyznane na mocy umowy lub ustawodawstwa Umawiającej się Strony, na której terytorium jest prowadzona taka działalność.

2. Określenie „inwestor” oznacza:

- osobę fizyczną posiadającą obywatelstwo Rzeczypospolitej Polskiej lub Republiki Białoruś zgodnie z ustawodawstwem Umawiających się Stron, posiadającą miejsce zamieszkania na terytorium Umawiających się Stron lub poza ich granicami i dokonującą inwestycji zgodnie

z ustawodawstwem obowiązującym w każdej z Umawiających się Stron,

- osobę prawną zarejestrowaną i posiadającą siedzibę na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej lub Republiki Białoruś zgodnie z ustawodawstwem Umawiających się Stron i która prowadzi działalność inwestycyjną zgodnie z ustawodawstwem obu Państw.

Umawiające się Strony mogą w drodze wzajemnych uzgodnień uznać za inwestora również osobę prawną utworzoną na terytorium państwa trzeciego i znajdującą się pod bezpośrednią lub pośrednią kontrolą osoby prawnej lub fizycznej jednej z Umawiających się Stron.

3. Określenie „przychody” oznacza kwoty pieniężne i inne dobra majątkowe uzyskane lub które powinny być uzyskane w wyniku inwestycji i obejmuje w szczególności, lecz nie wyłącznie — zyski, odsetki, dywidendy, należności licencyjne i inne opłaty, zarówno w formie pieniężnej, jak i w naturze.

4. Określenie „terytorium” oznacza w odniesieniu do Republiki Białoruś obszar stanowiący terytorium państwowe Republiki Białoruś, a w odniesieniu do Rzeczypospolitej Polskiej — terytorium Rzeczypospolitej Polskiej oraz wszystkie przylegające do jej wód terytorialnych obszary, nad którymi Rzeczpospolita Polska sprawuje zgodnie z prawem międzynarodowym i własnym ustawodawstwem suwerenne prawa i jurysdykcję.

Artykuł 2

Popieranie i ochrona inwestycji

1. Umawiające się Strony zobowiązują się do zapewnienia na swoim terytorium korzystnych warunków dla istniejących lub przyszłych inwestycji dokonywanych przez inwestorów drugiej Umawiającej się Strony w ramach obowiązującego w obu państwach ustawodawstwa.

2. Każda Umawiająca się Strona, wydając zezwolenie na dokonanie na swoim terytorium inwestycji przez inwestora drugiej Umawiającej się Strony, przyzna wszelkie uprawnienia, przywileje i ułatwienia wynikające z jej obowiązującego ustawodawstwa.

3. Każda Umawiająca się Strona przyzna inwestorowi drugiej Umawiającej się Strony prawo do zatrudnienia według jego wyboru personelu kierowniczego, administracyjnego i technicznego niezależnie od obywatelstwa i zapewni wszelkie ułatwienia, w tym wizy i zezwolenia na zamieszkanie, zgodnie z ustawodawstwem każdej z Umawiających się Stron.

4. Umawiające się Strony będą przeprowadzać za pośrednictwem właściwych organów konsultacje w sprawie możliwości inwestycyjnych istniejących na ich terytoriach w różnych dziedzinach gospodarki.

5. W ramach realizacji celów niniejszej umowy, jak również w celu realizacji projektów inwestycyjnych w różnych działach gospodarki, Umawiające się Strony będą popierać i ułatwiać tworzenie wspólnych jednostek gospodarczych z udziałem ich inwestorów — zgodnie z obowiązującym ustawodawstwem Umawiających się Stron.

Artykuł 3

Traktowanie inwestycji

1. Każda Umawiająca się Strona przyzna inwestycjom i działalności związanej z inwestycjami dokonanymi na jej

terytorium przez inwestorów drugiej Umawiającej się Strony traktowanie nie mniej korzystne niż przyznane przez nią inwestycjom i działalności związanej z inwestycjami dokonanymi przez jej własnych inwestorów lub inwestorów któregośkolwiek państwa trzeciego. Każda z Umawiających się Stron rozszerzy takie traktowanie na prawa inwestora do zarządzania, obsługi, zakupu, sprzedaży, cesji inwestycji, w tym prawa do osiągnięcia i transferu przychodów.

2. Postanowienia ustępu 1 nie mają zastosowania w przypadku, gdy:

- jedna z Umawiających się Stron jest lub stanie się stroną wielostronnego lub dwustronnego związku eksploatacyjnego, unii gospodarczej, unii celnej, unii monetarnej, strefy wolnego handlu lub innych analogicznych regionalnych organizacji współpracy gospodarczej,
- jedna z Umawiających się Stron przystąpi do umowy o utworzeniu takich organizacji,
- jedna z Umawiających się Stron jest stroną jakiegokolwiek umowy międzynarodowej lub regionalnej dotyczącej całkowicie lub głównie spraw podatkowych lub w zakresie przepływu kapitałów.

Artykuł 4

Nacjonalizacja, wywłaszczenie i odszkodowanie

1. Żadna z Umawiających się Stron nie podejmie bezpośrednio lub pośrednio działań nacjonalizacyjnych, wywłaszczeniowych lub innych działań o analogicznym charakterze lub równoznacznym skutku w stosunku do inwestycji należących do drugiej Umawiającej się Strony, z wyjątkiem przypadków, gdy działania takie podjęte będą w interesie narodowym, nie będą miały charakteru dyskryminacyjnego oraz będą zgodne z ustawodawstwem danej Umawiającej się Strony. Takim działaniom będzie towarzyszyć szybkie, rzeczywiste i właściwe odszkodowanie.

2. Odszkodowanie takie będzie odpowiadało realnej rynkowej wartości inwestycji według stanu przed wywłaszczeniem lub w momencie ogłoszenia decyzji o nacjonalizacji albo wywłaszczeniu.

W przypadku gdy wartość inwestycji będzie trudna do ustalenia, wówczas zakres odszkodowania będzie ustalony zgodnie z zasadą wzajemnych korzyści, z uwzględnieniem wysokości zainwestowanego kapitału, stopy amortyzacji, przyrostu kapitału i innych towarzyszących czynników.

3. Jeżeli umowa o dopuszczeniu inwestycji nie stanowi inaczej, odszkodowanie powinno być dokonane w takiej walucie i w takiej formie, w jakiej została dokonana inwestycja.

4. Umawiające się Strony zapewnią inwestorowi niezwłoczny transfer wypłat z tytułu odszkodowania bez względu na miejsce jego pobytu.

5. Każda z Umawiających się Stron zapewni inwestorom drugiej Umawiającej się Strony, którzy ponieśli straty z powodu wojny lub innego konfliktu zbrojnego, stanu wyjątkowego, powstania, zamieszek lub innych analogicznych wydarzeń, traktowanie nie mniej korzystne niż przyznane przez nią inwestorom własnym lub inwestorom państwa trzeciego.

Artykuł 5

Transfer płatności

1. Każda z Umawiających się Stron, na której terytorium zostały dokonane inwestycje przez inwestorów drugiej Umawiającej się Strony, zapewni tym inwestorom swobodny transfer płatności związanych z tymi inwestycjami, a mianowicie:

- kapitału pierwotnego i kwot dodatkowych niezbędnych do utrzymania i rozszerzenia inwestycji,
- dochodów, zysków, odsetek, dywidend i innych bieżących wpływów,
- kwot na spłatę kredytów i pożyczek, zaciągniętych w należyty sposób i związanych z konkretną inwestycją,
- należności licencyjnych i honorariów,
- wpływów z tytułu całkowitej lub częściowej likwidacji inwestycji,
- odszkodowania przewidzianego w artykule 4 niniejszej umowy,
- wynagrodzeń obywateli jednej Umawiającej się Strony posiadających zezwolenie na pracę związaną z inwestycją dokonywaną na terytorium drugiej Umawiającej się Strony.

2. Transfery będą dokonywane bez zwłoki w walucie wymiennej według kursu obowiązującego w dniu transferu zgodnie z ustawodawstwem Umawiającej się Strony, na której terytorium znajdują się dane inwestycje.

Określenie „bez zwłoki” oznacza okres nie przekraczający trzech miesięcy.

3. W odniesieniu do transferu płatności, o których mowa w ustępach 1 i 2 niniejszego artykułu, Umawiające się Strony będą stosować traktowanie nie mniej korzystne niż przyznane przez nie inwestorom państwa trzeciego.

Artykuł 6

Subrogacja

1. Jeżeli jedna z Umawiających się Stron lub upoważniona przez nią agencja dokona płatności na rzecz jej inwestora na mocy gwarancji lub umowy ubezpieczenia w związku z inwestycjami, druga Umawiająca się Strona uzna przeniesienie na rzecz pierwszej Umawiającej się Strony lub jej agencji wszelkich praw przysługujących inwestorowi. Umawiająca się Strona dokonująca subrogacji jest uprawniona do takich samych praw, jakie przysługują inwestorowi, oraz przejmuje zobowiązania inwestora związane z ubezpieczoną inwestycją.

2. W przypadku subrogacji, o której mowa w ustępie 1 niniejszego artykułu, inwestor nie może dochodzić roszczeń, jeżeli nie jest do tego upoważniony przez Umawiającą się Stronę lub jej agencję.

Artykuł 7

Rozstrzygnięcie sporów między Umawiającą się Stroną a inwestorami drugiej Umawiającej się Strony

1. Spór między jedną z Umawiających się Stron a inwestorem drugiej Umawiającej się Strony będzie rozstrzygany w miarę możliwości polubownie w drodze rokowań albo będzie on przedkładany organom sądowym Umawiających się Stron.

W drodze wzajemnych uzgodnień spór może być rozstrzygnięty przez międzynarodowy trybunał arbitrażowy, powołany zgodnie z postanowieniami ustępów od 2 do 8 artykułu 8 niniejszej umowy.

2. Rozstrzygnięcie sporu przez trybunał arbitrażowy będzie oparte na:

- postanowieniach niniejszej umowy,
- ustawodawstwie Umawiającej się Strony, na której terytorium zostały dokonane inwestycje, z uwzględnieniem norm kolizyjnych,
- ogólnie uznanych zasadach i normach prawa międzynarodowego.

Artykuł 8

Rozstrzygnięcie sporów między Umawiającymi się Stronami

1. Jakiegokolwiek spory między Umawiającymi się Stronami dotyczące interpretacji i stosowania niniejszej umowy powinny być w miarę możliwości rozstrzygane w drodze rokowań i konsultacji prowadzonych kanałami dyplomatycznymi.

2. Jeżeli Umawiające się Strony nie zdołają rozstrzygnąć sporu w ciągu dwunastu miesięcy, to dany spór może być na żądanie którejkolwiek Umawiającej się Strony przedłożony do rozstrzygnięcia zgodnie z postanowieniami tego artykułu międzynarodowemu trybunałowi arbitrażowemu.

3. Międzynarodowy trybunał arbitrażowy będzie utworzony w następujący sposób:

Każda Umawiająca się Strona wyznaczy po jednym arbitrze, którzy następnie wybiorą przewodniczącego. Przewodniczący międzynarodowego trybunału arbitrażowego powinien być obywatelem państwa trzeciego utrzymującego stosunki dyplomatyczne z obiema Umawiającymi się Stronami.

4. Jeżeli jedna z Umawiających się Stron nie dokona wyboru swojego arbitra w ciągu dwóch miesięcy od daty otrzymania wniosku o utworzenie trybunału arbitrażowego albo jeżeli obaj arbitrzy nie osiągną porozumienia w sprawie kandydatury przewodniczącego, to którakolwiek z Umawiających się Stron może zwrócić się z wnioskiem o dokonanie właściwych nominacji do Przewodniczącego Międzynarodowego Trybunału Sprawiedliwości.

5. Jeżeli Przewodniczący Międzynarodowego Trybunału Sprawiedliwości nie może spełnić funkcji, o której mowa w ustępie 4 niniejszego artykułu lub jeżeli jest obywatelem jednej z Umawiających się Stron, nominacji dokona Wiceprzewodniczący, a jeżeli i on jest obywatelem jednej z Umawiających się Stron, to nominacji dokona najstarszy rangą sędzia Międzynarodowego Trybunału Sprawiedliwości, który nie jest obywatelem jednej z Umawiających się Stron.

6. Trybunał arbitrażowy wypełnia swoją funkcję zgodnie z procedurą uzgodnioną z Umawiającymi się Stronami i podejmuje decyzje większością głosów.

7. Orzeczenia trybunału arbitrażowego są ostateczne i podlegają wykonaniu przez obie Umawiające się Strony.

8. Każda z Umawiających się Stron ponosi koszty własnego arbitra. Koszty przewodniczącego i inne wydatki zwią-

zane z utrzymaniem trybunału arbitrażowego ponoszą Umawiające się Strony w równych częściach, jeżeli trybunał arbitrażowy nie postanowi inaczej.

Artykuł 9

Postanowienia szczególne

Jeżeli postanowienia zawarte w ustawodawstwie Umawiających się Stron lub jeżeli zobowiązania wynikające z prawa międzynarodowego albo umów międzynarodowych, które Umawiające się Strony mogą podpisać w przyszłości, przyznają inwestycjom korzystniejsze traktowanie niż przewidziane w niniejszej umowie, to takie postanowienia będą przeważać nad postanowieniami niniejszej umowy w takim zakresie, w jakim stwarzają one korzystniejsze traktowanie.

Artykuł 10

Zakres stosowania

Postanowienia niniejszej umowy mają zastosowanie także do inwestycji inwestorów jednej Umawiającej się Strony istniejących na terytorium drugiej Umawiającej się Strony przed podpisaniem niniejszej umowy.

Artykuł 11

Wejście w życie

Niniejsza umowa wejdzie w życie po wymianie not między Umawiającymi się Stronami o spełnieniu wymogów prawnych przewidzianych w ich ustawodawstwie odnośnie do wejścia w życie niniejszej umowy.

Na wniosek jednej z Umawiających się Stron niniejsza umowa może być zmieniona lub uzupełniona za zgodą obu Stron.

Artykuł 12

Czas obowiązywania i wypowiedzenie

Umowa niniejsza zawarta jest na okres dziesięciu lat, a następnie podlega przedłużeniu na okresy pięcioletnie, jeżeli jedna z Umawiających się Stron nie zawiadomi pisemnie drugiej Umawiającej się Strony na sześć miesięcy przed upływem pierwotnego lub kolejnego okresu o woli wypowiedzenia niniejszej umowy.

Po wygaśnięciu niniejszej umowy jej postanowienia pozostaną w mocy przez okres dalszych dziesięciu lat w stosunku do inwestycji dokonanych przed jej wygaśnięciem.

Sporządzono w Warszawie dnia 24 kwietnia 1992 r. w dwóch egzemplarzach, każdy w językach polskim i białoruskim, przy czym oba teksty mają jednakową moc.

W imieniu
Rzeczypospolitej Polskiej
J. Olszewski

W imieniu
Republiki Białoruś
W. Kebicz

Po zapoznaniu się z powyższą umową, w imieniu Rzeczypospolitej Polskiej oświadczam, że:

- została ona uznana za słuszną zarówno w całości, jak i każde z postanowień w niej zawartych,
- jest przyjęta, ratyfikowana i potwierdzona,
- będzie niezmiennie zachowywana.

Na dowód czego wydany został akt niniejszy, opatrzony pieczęcią Rzeczypospolitej Polskiej.

Dano w Warszawie dnia 12 stycznia 1993 r.

Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej: *L. Wałęsa*

L.S.

Minister Spraw Zagranicznych: *K. Skubiszewski*